

А.Ф. СТЕЛЬМАХУ — 85

Відомому українському вченому в галузі генетики зернових культур, доктору біологічних наук, професору, академіку НААН Адольфу Фомичу Стельмаху виповнилося 85 років.

Народився Адольф Фомич 12 червня 1941 р. на х. Доміново Воложинського р-ну Мінської обл. (Білорусь). У 1962 р. він закінчив біологічний факультет Білоруського державного університету.

У 1968 р. А.Ф. Стельмах був запрошений на посаду завідувача відділу генетики і цитології рослин у Всесоюзному селекційно-генетичному інституті (нині — Селекційно-генетичний інститут — Національний центр насіннезнавства та сортовивчення). З 1975 по 2001 р. учений очолював лабораторію спеціальної генетики пшениці, впродовж 1988–2001 рр. працював заступником директора інституту з наукової роботи, а з 2002 по 2024 р. — головним науковим співробітником відділу загальної та молекулярної генетики. Нині Адольф Фомич перебуває на заслуженому відпочинку.

Кандидатську дисертацію «Вивчення триплоїдних гібридів цукрового буряку та їх батьківських форм» Адольф Фомич за-

хистив у 1966 р., докторську дисертацію «Успадковування і генетична роль відмінностей за типом і темпами розвитку у м'якої пшениці» — у 1987 р. Вчене звання професора А.Ф. Стельмаху присвоєне в 1996 р., а в 1995 р. його було обрано дійсним членом (академіком) НААН.

Коло наукових інтересів А.Ф. Стельмаха становить широкий спектр питань у галузі генетики сільськогосподарських рослин — анеуплодії, кількісних ознак, статистичної генетики, типу і темпів розвитку культур. Він класифікував принципи та методи вивчення генетичних систем, що контролюють різноманітність складних господарських цінних ознак у культурних видів рослин, і на цій основі організував дослідження з ідентифікації генотипів й окремих

генів за системами Vrn, Vrd, Ppd, закономірностей їх географічного поширення.

Упродовж 1971–1991 рр. А.Ф. Стельмах був членом координаційної ради та науковим куратором країн — членів Ради економічної взаємодопомоги з програми вивчення теоретичних основ селекції зернових культур. З 1991 по 2011 р. він був науковим керівником Державної науково-технічної програми «Теоретичні основи селекції».

А.Ф. Стельмах — автор понад 380 наукових праць, 4 патентів на винаходи, 6 сортів пшениці та ячменю. Під його керівництвом підготовлено 12 кандидатів і 6 докторів наук.

За плідну наукову працю Адольфу Фомичу присвоєне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2012), його нагороджено низкою почесних відзнак. Вчений є лауреатом премії АН УРСР ім. В.Я. Юр'єва (1990).

Щиро вітаємо ювіляра, зичимо йому міцного здоров'я, бадьорості й оптимізму, довгих років життя.

Селекційно-генетичний інститут — Національний центр насіннезнавства та сортовивчення